

บทบาทของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา
ในกรุงเทพมหานคร

นางสาว สิริวรรณ พุทธิสารสิขณัน

005461

ศูนย์วิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาพลศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2523

ROLES OF THE HEADS OF HEALTH AND PHYSICAL EDUCATION DEPARTMENT IN
BANGKOK METROPOLITAN SECONDARY SCHOOLS

Miss Sirivan Buddhisaratchana

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Physical Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1980

หัวข้อวิทยานิพนธ์   บทบาทของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษาใน
กรุงเทพมหานคร

ชื่อนิสิต   นางสาว สิริวรรณ พุทธิสารสินธุ์

อาจารย์ที่ปรึกษา   รองศาสตราจารย์ ดร. วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ

ภาควิชา   พลศึกษา

ปีการศึกษา   2522

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย
ในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ โดยส่งแบบ
สอบถามไปยังหัวหน้าหมวดวิชาและครูในหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนรัฐบาลระดับ
มัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร จำนวน 81 โรงเรียน โดยแบ่งเป็น

หัวหน้าหมวดวิชา โรงเรียนละ 1 คน รวม 81 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา
76 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 93 ครูในหมวดวิชา โรงเรียนละ 2 คน รวม 162 คน ได้รับ
แบบสอบถามคืนมา 148 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 91

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ
วิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ค่าที แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางและความเรียง

ผลการวิจัยปรากฏว่า คุณลักษณะที่ต้องการของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยคือ
ควรเป็นผู้มีอายุระหว่าง 31 - 35 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ทางการ
สอนมาก่อนอย่างน้อย 5 ปี เป็นผู้มีความรับผิดชอบ มีเหตุผล มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น หนักแน่นมั่นคง การตัดสินใจดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีระเบียบในการทำงาน สามารถแบ่งงานให้ทุกคนได้รับนิชอบและทำงานเต็มความสามารถของแต่ละคน มีการปรับปรุงงานอยู่เสมอ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีลักษณะความเป็นผู้นำ และเป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ

บทบาทและหน้าที่ที่สำคัญของหัวหน้าหมวดคือ การร่วมกับครูอาจารย์ในหมวดวิชา จัดวางแผนงานของหมวดวิชาแล้วเสนอต่อฝ่ายวิชาการ การแบ่งงานให้ครูอาจารย์โดยมอบหมายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบโดยตรงให้แต่ละคนตามความเหมาะสมเพื่อให้เกิดความรู้สึกร่วมกัน การยกย่องและเสนอความดีความชอบของครูอาจารย์ในหมวดวิชาต่ออาจารย์ใหญ่หรือต่อบุคคลอื่น ๆ เพื่อเป็นการให้กำลังใจในการทำงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title   Roles of the Heads of Health and Physical Education
                         Department in Bangkok Metropolitan Secondary Schools

Name   Miss Sirivan Buddhisaratchana

Thesis Advisor   Associate Professor Vorasak Pienchop .P.E.D.

Department   Physical Education

Academic Year   1979

ABSTRACT

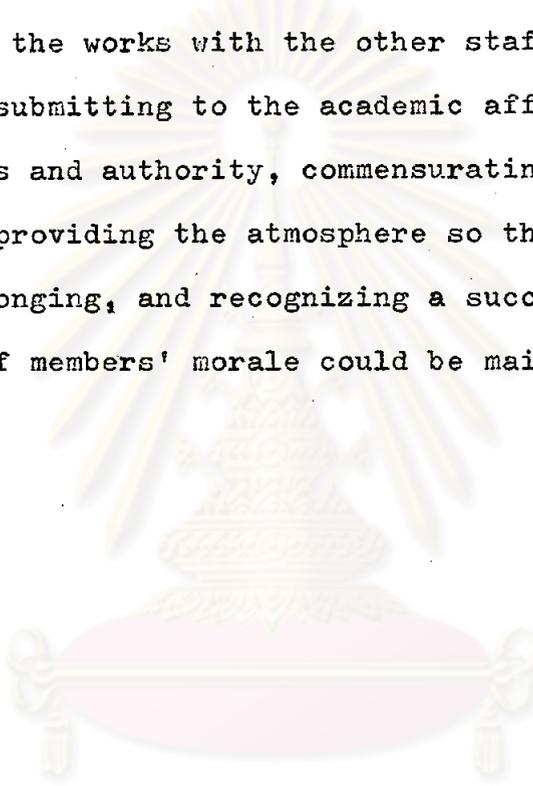
The purpose of this study was to investigate the roles of the heads of health and physical education department in Bangkok metropolitan governmental secondary schools

Questionnaires were constructed and sent to 81 head departments and 162 teachers who taught physical education in governmental secondary schools in Bangkok. Ninety-three percent of head departments' questionnaires and ninety-one percent of teachers' questionnaires were returned.

The results indicated that the ideal head departments should have a Bachelor degree, 31 - 35 years of age and had an experience in these field not less than five years. He should have leadership personality such as self-responsibility, self-confident, stable and able to make the decision promptly, also he should have a good human relationship, able to accept the suggestions or criticism, good

knowledge in management particularly concerning the jobs distribution and jobs decentralization as well.

The most important roles and functions of the heads of the health and physical education departments, according to this study, were: planning all the works with the other staff members in the department before submitting to the academic affairs, delegating and assigning works and authority, commensurating with those works to staff members, providing the atmosphere so that all staff members had a sense of belonging, and recognizing a successful and efficient works so that staff members' morale could be maintained and promoted.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร. วรศักดิ์ เพ็ชรชอบ อาจารย์ที่ปรึกษาและควบคุมการวิจัย ในการให้คำปรึกษาแนะนำและขอคิดเห็นต่าง ๆ ตลอดจนให้ความเอาใจใส่ในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนกระทั่งวิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากหัวหน้าหมวด และครูในหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยม ในกรุงเทพมหานครเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความช่วยเหลือและให้ความร่วมมือไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สิริวรรณ พุทธิสาร สิขณัน

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
รายการตารางประกอบ	ญ
บทที่	
1. บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
2. วรรณคดีและการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
3. วิธีดำเนินการวิจัย	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและวิธีสร้างแบบสอบถาม	39
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
การวิเคราะห์ข้อมูล	41
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	101
บรรณานุกรม	112
ภาคผนวก	116
ประวัติ	148

รายการตารางประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. อายุของหัวหน้าหมวดวิชาและอาจารย์ในหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียน รัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร	44
2. หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูอาจารย์ในหมวดวิชา จำแนกตามเพศ .	46
3. สถานภาพทางการสมรสของหัวหน้าหมวดวิชาและอาจารย์ในหมวดวิชา พลานามัย	47
4. ระดับการศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาและอาจารย์ในหมวดวิชาพลานามัย .	48
5. อายุราชการ ของหัวหน้าหมวดวิชาและอาจารย์ในหมวดวิชาพลานามัย . .	49
6. ระยะเวลาทำหน้าที่และการรับการอบรม เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของหัวหน้า หมวดวิชาพลานามัย	50
7. จำนวนชั่วโมงสอนในหนึ่งสัปดาห์ของหัวหน้าหมวดวิชาและอาจารย์ในหมวด วิชาพลานามัย	51
8. การศึกษาต่อและการดูงานทั้งในประเทศและต่างประเทศของหัวหน้าหมวด และครูอาจารย์ในหมวดวิชาพลานามัย	52
9. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของหัวหน้าหมวดและ ครูในหมวดเกี่ยวกับอายุของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย	53
10. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของหัวหน้าหมวดและ ครูในหมวดเกี่ยวกับระดับการศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย . .	54
11. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของหัวหน้าหมวดและ ครูในหมวดเกี่ยวกับระยะเวลาที่สอนในโรงเรียนก่อนเป็นหัวหน้าหมวด วิชา	55
12. ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของหัวหน้าหมวดและ ครูในหมวดเกี่ยวกับลักษณะนิสัยของหัวหน้าหมวดวิชา	56

13.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของหัวหน้าหมวดและครู ในหมวดเกี่ยวกับลักษณะทางอารมณ์ของหัวหน้าหมวดวิชา	58
14.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของหัวหน้าหมวดและครู ในหมวดเกี่ยวกับความสามารถของหัวหน้าหมวดวิชา	60
15.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของหัวหน้าหมวดและครู ในหมวดเกี่ยวกับลักษณะการทำงานของหัวหน้าหมวดวิชา	62
16.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของหัวหน้าหมวดและครู ในหมวดเกี่ยวกับความประพฤติดของหัวหน้าหมวดวิชา	64
17.	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเห็นของหัวหน้าหมวดและครู ในหมวดเกี่ยวกับลักษณะทั่วไปของหัวหน้าหมวดวิชา	66
18.	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของความคิดเห็นระหว่างหัวหน้า หมวดและครูในหมวดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าหมวดทาง งานเตรียมการ ก่อนเปิดภาคเรียน	68
19.	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของความคิดเห็นระหว่างหัวหน้า หมวดและครูในหมวดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าหมวดทาง ดำเนินงานนิเทศการสอน และปรับปรุงการสอนของครูอาจารย์ในหมวด วิชา	71
20.	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของความคิดเห็นระหว่างหัวหน้า หมวดและครูในหมวดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าหมวดทาง ดำเนินงานควบคุมดูแลการสอนของครูอาจารย์ในหมวดวิชา	74
21.	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของความคิดเห็นระหว่างหัวหน้า หมวดและครูในหมวดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าหมวดทาง ดำเนินงานติดตามและประเมินผลงานของครูอาจารย์ในหมวดวิชา	77

22.	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของความคิดเห็นระหว่างหัวหน้าหมวดและครูในหมวดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าหมวดทาง ค่านงานส่งเสริมประสิทธิภาพของครูอาจารย์ในหมวดวิชา	80
23.	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของความคิดเห็นระหว่างหัวหน้าหมวดและครูในหมวดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าหมวดทาง ค่านงานส่งเสริมการเรียนวิชาพลานามัยของนักเรียน	83
24.	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของความคิดเห็นระหว่างหัวหน้าหมวดและครูในหมวดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าหมวดทาง ค่านงานติดตอประสานงานและธุรการ	87
25.	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของความคิดเห็นระหว่างหัวหน้าหมวดและครูในหมวดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าหมวดทาง ค่านงานวัดผลและประเมินผลการเรียนของนักเรียน	90
26.	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของความคิดเห็นระหว่างหัวหน้าหมวดและครูในหมวดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าหมวดทาง ค่านสถานที่และอุปกรณ์	94
27.	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที่ของความคิดเห็นระหว่างหัวหน้าหมวดและครูในหมวดเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของหัวหน้าหมวดทาง ค่านงานบริหารบุคลากรทางวิชาการในหมวดวิชา	97